

Ontwerp van decreet tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2023/2661 en wijziging van het decreet van 29 maart 2013 betreffende het kader voor het invoeren van intelligente vervoerssystemen op het gebied van wegvervoer en voor interfaces met andere vervoerswijzen

Op voorstel van de Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport,

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. Dit decreet voorziet in de gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2023/2661 van het Europees Parlement en de Raad van 22 november 2023 tot wijziging van Richtlijn 2010/40/EU betreffende het kader voor het invoeren van intelligente vervoerssystemen op het gebied van wegvervoer en voor interfaces met andere vervoerswijzen.

Art. 3. In artikel 3 van het decreet van 29 maart 2013 betreffende het kader voor het invoeren van intelligente vervoerssystemen op het gebied van wegvervoer en voor interfaces met andere vervoerswijzen worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 2° wordt vervangen door wat volgt:

"2° interoperabiliteit: het vermogen van systemen en van de bedrijfsprocessen die daaraan ten grondslag liggen, om onderling gegevens uit te wisselen en informatie en kennis te delen en zo de continuïteit van ITS-diensten mogelijk te maken;";

2° punt 4° wordt vervangen door wat volgt:

"4° ITS-dienst: het verschaffen van een ITS-toepassing via een duidelijk omljnd organisatorisch en operationeel kader met als doel om bij te dragen tot de

veiligheid van de gebruikers, de efficiëntie, de duurzame mobiliteit of het comfort, of om vervoers- en reisdiensten te faciliteren of te ondersteunen;”;

3° punt 13° wordt vervangen door wat volgt:

“13° weggegevens: gegevens over kenmerken van de weginfrastructuur, waaronder vaste verkeersborden en hun voorgeschreven veiligheidsattributen, en ook gegevens over de laadinfrastructuur en de infrastructuur voor tanken met alternatieve brandstoffen;”;

4° er worden een punt 17° tot en met 24° toegevoegd, die luiden als volgt:

“17° cooperatieve intelligente vervoerssystemen: intelligente vervoerssystemen die ITS-gebruikers in staat stellen om met elkaar te communiceren en samen te werken door beveiligde en betrouwbare berichten uit te wisselen, zonder dat ze elkaar vooraf kennen en op niet-discriminerende wijze, afgekort als C-ITS;

18° C-ITS-dienst: een ITS-dienst die via C-ITS wordt verleend;

19° beschikbaarheid van gegevens: de gegevens bestaan in een digitaal, machineleesbaar formaat;

20° nationaal toegangspunt, afgekort NAP: een digitale interface die een centraal toegangspunt vormt tot gegevens via metagegevens die door publieke of private belanghebbenden zijn geregistreerd;

21° toegankelijkheid van gegevens: de gegevens kunnen in een digitaal machineleesbaar formaat worden opgevraagd en verkregen;

22° multimodale digitale mobiliteitsdienst: een dienst die informatie verstrekt over verkeers- en reisgegevens, zoals de locatie van vervoersvoorzieningen, dienstregelingen, de beschikbaarheid van of tarieven voor meer dan één vervoerswijze, eventueel met inbegrip van elementen die het mogelijk maken reserveringen, boekingen of betalingen te verrichten of tickets uit te geven;

23° onderliggende informatie: informatie die binnen het toepassingsgebied van ITS-toepassingen en -diensten op het gebied van het wegvervoer en de interfaces met andere vervoerswijzen valt en waarvan is vastgesteld dat ze relevant is voor het informeren van weg- en ITS-gebruikers, met name door wegenautoriteiten, als die verantwoordelijk zijn voor een dergelijke informatieverstrekking;

24° hoofdweg: een weg buiten stedelijke gebieden, die grote steden of regio's verbindt en die niet geclassificeerd is als onderdeel van het uitgebreide trans-Europese wegnnet of als autosnelweg.”.

Art. 4. In artikel 5 van hetzelfde decreet worden punt 1° tot en met 4° vervangen door wat volgt:

“1° ITS-informatie- en mobiliteitsdiensten;

2° ITS-diensten voor reizen, vervoer en verkeersbeheer;

3° ITS-diensten in verband met verkeersveiligheid en -beveiliging;

4° ITS-diensten voor coöperatieve, geconnecteerde en geautomatiseerde mobiliteit.”.

Art. 5. In artikel 7 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in de inleidende zin worden de woorden "Het vaststellen van specificaties en" vervangen door de woorden "De toepassing van de specificaties die de Europese Commissie heeft vastgesteld en ook";

2° punt 8° wordt vervangen door wat volgt:

"8° gelijke toegang bevorderen: de toegang tot ITS-toepassingen en -diensten voor kwetsbare weggebruikers niet belemmeren, en hen niet discrimineren. Als de ITS-toepassingen en -diensten bedoeld zijn als interface met of om informatie te verstrekken aan ITS-gebruikers met een handicap, zijn ze toegankelijk voor personen met een handicap conform artikel 3 tot en met 5 van het koninklijk besluit van 13 september 2023 tot vaststelling van de voorschriften en nadere bepalingen inzake toegankelijkheid voor personen met een handicap tot elektronische communicatiediensten, dat is genomen krachtens de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie. De ITS-toepassingen en -diensten zijn gebruiksvriendelijk voor personen met beperkte digitale kennis;";

3° punt 10° wordt vervangen door wat volgt:

"10° kwaliteit van tijds- en plaatsbepaling bieden: zorgen voor de verenigbaarheid van ITS-toepassingen en -diensten die gebaseerd zijn op tijds- en plaatsbepaling met minstens de navigatiediensten van Galileo, met inbegrip van Open Service Navigation Message Authentication en andere diensten van Galileo zoals de hoge-precisiedienst, als die dienst beschikbaar wordt, en de systemen van European Geostationary Navigation Overlay Service - Europees overlaysysteem voor geostationaire navigatie, afgekort EGNOS. In voorkomend geval ervoor zorgen dat ITS-toepassingen en -diensten die berusten op aardobservatiegegevens gegevens, informatie of diensten van Copernicus gebruiken. Andere gegevens en diensten kunnen ter aanvulling van Copernicusgegevens worden gebruikt;";

4° punt 12° wordt vervangen door wat volgt:

"12° samenhang in acht nemen: rekening houden met de bestaande regelgeving, beleidsmaatregelen en activiteiten van de Unie die betrekking hebben op ITS, in het bijzonder wat normalisatie betreft en, voor de specificaties, met het beginsel van technologie-neutraliteit, vermeld in artikel 7, 3°, van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie;";

5° er wordt een punt 13° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"13° transparantie en vertrouwen bieden: transparantie bieden, onder meer door de transparantie van de klassering, inclusief milieueffecten, te waarborgen als mobiliteitsoplossingen worden voorgesteld aan klanten.";

6° er worden een tweede tot en met een vijfde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

"In voorkomend geval werkt de Vlaamse Regering samen met de andere overheden, met inbegrip van de relevante belanghebbenden, op de prioritaire gebieden, als er geen specificaties zijn vastgesteld voor die prioritaire gebieden.

De Vlaamse Regering werkt ook samen met de andere overheden en, als dat nodig is, met de relevante belanghebbenden voor de operationele aspecten van de uitvoering van de specificatie die de Commissie vaststelt, zoals:

- 1° normen en geharmoniseerde Unieprofielen;
- 2° gemeenschappelijke definities;
- 3° gemeenschappelijke metagegevens;
- 4° gemeenschappelijke kwaliteitseisen en aspecten die verband houden met de interoperabiliteit van de architectuur van NAP's;
- 5° gemeenschappelijke voorwaarden voor gegevensuitwisseling en beveiligde toegang;
- 6° gemeenschappelijke opleidings- en voorlichtingsactiviteiten.

In het derde lid, 1°, wordt verstaan onder norm: een norm als vermeld in artikel 2, punt 1), van verordening (EU) nr. 1025/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende Europese normalisatie, tot wijziging van de Richtlijnen 89/686/EEG en 93/15/EEG van de Raad alsmede de Richtlijnen 94/9/EG, 94/25/EG, 95/16/EG, 97/23/EG, 98/34/EG, 2004/22/EG, 2007/23/EG, 2009/23/EG en 2009/105/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Beschikking 87/95/EEG van de Raad en Besluit nr. 1673/2006/EG van het Europees Parlement en de Raad.

Voor de eisen voor gegevensverstrekkers, gegevensgebruikers en ITS-dienstaanbieders die in de specificaties zijn opgenomen, werkt de Vlaamse Regering in de volgende materies ook samen met de andere overheden:

- 1° praktijken om de naleving van die eisen te beoordelen;
- 2° de ontwikkeling van mechanismen voor handhaving van de naleving van die eisen;
- 3° aangelegenheden in verband met grensoverschrijdende samenwerking.”.

Art. 6. In artikel 8 van hetzelfde decreet wordt tussen het woord “specificaties” en de woorden “in overleg” de zinsnede “, en ook de ontsluitingstermijnen en de geografische dekking van de gegevens” ingevoegd.

Art. 7. Artikel 9 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 9. Persoonsgegevens worden overeenkomstig dit decreet alleen verwerkt als die verwerking noodzakelijk is voor de prestaties van de ITS-toepassingen, -diensten en -acties voor het waarborgen van de verkeersveiligheid of -beveiliging en een verbeterd verkeers-, mobiliteits- of incidentenbeheer.

Als anonimisering technisch haalbaar is en de doeleinden van de gegevensverwerking kunnen worden bereikt met geanonimiseerde gegevens, worden geanonimiseerde gegevens gebruikt.

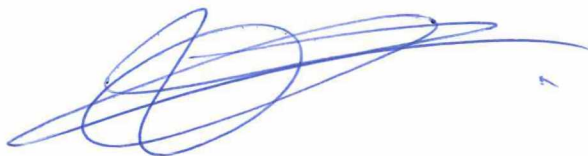
Als anonimisering niet technisch haalbaar is of de doeleinden van de gegevensverwerking niet kunnen worden bereikt met geanonimiseerde gegevens, worden de gegevens gepseudonimiseerd, als die pseudonimisering technisch haalbaar is en de doeleinden van de gegevensverwerking kunnen worden bereikt met behulp van gepseudonimiseerde gegevens."

Brussel, 04/07/2025.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport,

Annick DE RIDDER

Ontwerp van decreet tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2023/2661 en wijziging van het decreet van 29 maart 2013 betreffende het kader voor het invoeren van intelligente vervoerssystemen op het gebied van wegvervoer en voor interfaces met andere vervoerswijzen

Samenvatting

Dit decreet voorziet in de gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2023/2661 van het Europees Parlement en de Raad van 22 november 2023 tot wijziging van Richtlijn 2010/40/EU betreffende het kader voor het invoeren van intelligente vervoerssystemen op het gebied van wegvervoer en voor interfaces met andere vervoerswijzen.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Met het decreet van 29 maart 2013 betreffende het kader voor het invoeren van intelligente vervoerssystemen op het gebied van wegvervoer en voor interfaces met andere vervoerswijzen (hierna het ITS-decreet te noemen), werd de Richtlijn 2010/40/EU betreffende het kader voor het invoeren van intelligente vervoerssystemen op het gebied van wegvervoer en voor interfaces met andere vervoerswijzen omgezet in Vlaamse regelgeving.

Verder werd voorzien in een samenwerkingsakkoord tussen de gewesten en de federale overheid met het oog op de verwezenlijking van de doelstellingen van de Richtlijn 2010/40/EU. Dit is het samenwerkingsakkoord van 15 juli 2014 betreffende de Richtlijn 2010/40/EU van het Europees Parlement en de Raad van 7 juli 2010 betreffende het kader voor het invoeren van intelligente vervoerssystemen op het gebied van wegvervoer en voor interfaces met andere vervoerswijzen.

Sindsdien dient er te worden opgemerkt dat de Europese Commissie in haar mededeling van 9 december 2020, getiteld "Strategie voor duurzame en slimme mobiliteit", naar een transformatie van het vervoerssysteem van de EU streeft om de doelstelling van een duurzame, slimme en veerkrachtige mobiliteit te bereiken. Deze strategie heeft de invoering van ITS aangemerkt als een kernactie om een geconnecteerd en geautomatiseerd multimodaal mobiliteitssysteem tot stand te brengen.

Voorts bleek uit een evaluatie van Richtlijn 2010/40/EU dat de geografische reikwijdte van de invoering van ITS nog vaak beperkt was en dat aanvullende maatregelen op het gebied van interoperabiliteit, samenwerking en gegevensuitwisseling nodig bleken om continue en transparante ITS-diensten in de hele EU mogelijk te maken.

Op basis van het bovenstaande stelden het Europees Parlement en de Raad op 22 november 2023 Richtlijn (EU) 2023/2661 tot wijziging van Richtlijn 2010/40/EU vast. Deze nieuwe wetgeving actualiseert het bestaande rechtskader. Het toepassingsgebied ervan is met name verruimd om rekening te houden met

technologische ontwikkelingen zoals geconnecteerde en geautomatiseerde mobiliteit, MaaS-toepassingen (Mobility as a Service) en multimodaal vervoer.

Deze nieuwe ITS-richtlijn is bedoeld om de beschikbaarheid van digitale gegevens te versnellen en de interoperabiliteit ervan te verbeteren. Zo zijn de gegevens en kritieke diensten die in de hele Unie via "nationale toegangspunten" beschikbaar moeten worden gesteld, in de bijlagen 3 en 4 opgesomd. Ten slotte zijn er met betrekking tot "de specificaties" ook extra regels ingevoerd om de harmonisatie tussen de lidstaten te ontwikkelen naarmate de praktijken en normen evolueren.

Dit decreet voorziet bijgevolg in de gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2023/2661 van het Europees Parlement en de Raad van 22 november 2023 tot wijziging van Richtlijn 2010/40/EU betreffende het kader voor het invoeren van intelligente vervoerssystemen op het gebied van wegvervoer en voor interfaces met andere vervoerswijzen.

Implementatie

Het besluit van de Vlaamse Regering betreffende het kader voor het invoeren van intelligente vervoerssystemen op het gebied van wegvervoer en voor interfaces met andere vervoerswijzen zal worden aangepast ter uitvoering van deze gedeeltelijke omzetting van de richtlijn (EU) 2023/2661.

B. Totstandkomingsprocedure

Advies van de MORA

Advies van de VTC

Advies van de Raad van State

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

De bevoegdheid tot het nemen van maatregelen voor ITS, past in de bevoegdheid die de gewesten hebben inzake openbare werken en vervoer conform artikel 6, §1, X, 1° en 2°bis, en 8°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Artikel 2

Dit artikel bepaalt dat deze wet voorziet in de gedeeltelijke omzetting van Richtlijn (EU) 2023/2661, aangezien het gewijzigde artikel 17 met betrekking tot de verslaglegging hier niet wordt omgezet en het onderwerp zal uitmaken van een latere wijziging van artikel 2, 3°, van het samenwerkingsakkoord van 15 juli 2014 betreffende de Richtlijn 2010/40/EU van het Europees Parlement en de Raad van 7 juli 2010 betreffende het kader voor het invoeren van intelligente

vervoerssystemen op het gebied van wegvervoer en voor interfaces met andere vervoerswijzen.

Artikel 3

Dit artikel neemt de definities over van de Richtlijn (EU) 2023/2661. Deze termen komen aanbod zowel in dit decreet, als in het uitvoeringsbesluit.

Artikel 4

Dit artikel past de prioritaire gebieden van het ITS-decreet aan naar de nieuw vastgestelde prioritaire gebieden, vermeld in het vernieuwde artikel 2 van Richtlijn 2010/40/EU.

Artikel 5

Dit artikel vult de beginselen aan, vermeld in de vernieuwde bijlage II van Richtlijn 2010/40/EU , waaraan de ITS-toepassingen en -diensten moeten voldoen.

De inleidende zin wordt aangepast om te duiden dat de Europese Commissie in eerste instantie de specificaties vaststelt voor de ITS-toepassingen en -diensten.

Tot slot wordt er een tweede tot en met vijfde lid toegevoegd met betrekking tot de samenwerking met andere overheden, lidstaten en andere met belanghebbenden, in de gevallen waarin de Commissie specificaties met betrekking tot de prioritaire gebieden heeft vastgesteld, alsook in de gevallen waarin de Commissie nog geen specificaties heeft vastgesteld.

Artikel 6

Dit artikel wijzigt artikel 8 van het ITS-decreet minimaal en geeft delegatie aan de Vlaamse Regering om naast de prioritaire gebieden, acties en specificaties, ook de termijnen waarbinnen de gegevens beschikbaar moeten zijn voor de geografische dekking voor de gegevenstypes, vermeld in bijlage III en IV van de Richtlijn 2010/40/EU, te bepalen.

Artikel 7

Dit artikel vervangt artikel 9 van het ITS-decreet en bepaalt dat persoonsgegevens slechts kunnen worden verwerkt voor ITS-toepassingen, -diensten en -acties, als deze noodzakelijk zijn voor het waarborgen van de verkeersveiligheid of -beveiliging en een verbeterd verkeers-, mobiliteits- of incidentenbeheer.

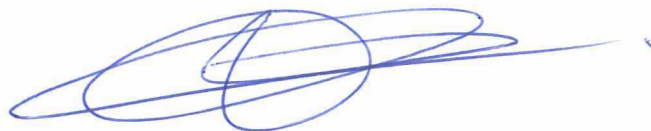
Als het technisch mogelijk is om de verkeersveiligheid of -beveiliging en een verbeterd verkeers-, mobiliteits- of incidentenbeheer te waarborgen, zullen enkel anonieme gegevens worden verwerkt voor ITS-toepassingen, -diensten en -acties. In de gevallen waar dit niet mogelijk is, zullen gepseudonimiseerde gegevens worden gebruikt.

Gelet op de gegevenstypen vermeld in bijlage I, III en IV van de Richtlijn 2010/40/EU zal het Vlaamse Gewest geen persoonsgegevens ontsluiten.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Mathias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport,

Annick DE RIDDER

Bijlagen

- Richtlijn 2010/40/EU betreffende het kader voor het invoeren van intelligente vervoerssystemen op het gebied van wegvervoer en voor interfaces met andere vervoerswijzen
- Richtlijn (EU) 2023/2661 van 22 november 2023 tot wijziging van Richtlijn 2010/40/EU betreffende het kader voor het invoeren van intelligente vervoerssystemen op het gebied van wegvervoer en voor interfaces met andere vervoerswijzen
- Omzettingstabel